

Directoraat-Generaal Belastingdienst

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
23 november 2007

Uw brief (Kenmerk)

Ons kenmerk
DGB 2007-05784 M

Onderwerp
aanbesteding ICT

Geachte voorzitter,

In het algemeen overleg over de Belastingdienst van 26 september 2007 zijn door verschillende fracties vragen gesteld over het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels bij het afsluiten door de Belastingdienst van een contract met IBM voor Enterprise Software and Service Options (ESSO). In het overleg heb ik toegezegd een brief aan uw Kamer te sturen waarin nader wordt gemotiveerd waarom niettemin hiervoor gekozen is. In mijn eerdere brief van 3 september 2007¹ had ik al gewezen op de risico's voor de continuïteit, gegeven de huidige situatie van automatisering bij de Belastingdienst, welke risico's reden zijn geweest te besluiten tot verlenging van het lopende contract met IBM. Ik licht dit nader toe.

1. De Belastingdienst is belast met de uitvoering van de fiscale wetgeving, wetgeving op het gebied van Douane en sinds enige tijd ook van wetgeving met betrekking tot sociale zekerheid. Naast de handhaving van deze regelgeving, wordt van de Belastingdienst een dienstverlenende opstelling verwacht naar burger en bedrijf. Aan de automatisering van de Belastingdienst worden hoge eisen gesteld. Zo moeten de systemen in staat zijn in piekperioden grote aantallen formulieren te kunnen verwerken (miljoenen belastingaangiften en miljoenen aanvragen voor toeslagen).

¹ Brief van 3 september inzake het artikel in NRC Handelsblad over aanbesteding van ICT door de Belastingdienst (31 066, nr. 10)

De beschikkingen moeten bovendien foutloos zijn; iedere burger of ondernemer, die wordt geconfronteerd met een fout door de Belastingdienst, is er één teveel. Daarnaast is tijdigheid, vooral waar het gaat om betalingen en terugbetalingen, een belangrijk ijkpunt. Tenslotte moeten de systemen (jaarlijkse) wijzingen in de regelgeving aankunnen.

2. Om de automatisering van de Belastingdienst betrouwbaar en ook betaalbaar te houden, wordt altijd gestreefd naar het werken met wereldstandaards en oplossingen uit de markt, die aansluiten bij bovengenoemde eisen. Hoewel de markt in dit opzicht steeds volwassener wordt, is op dit moment nog niet de situatie bereikt dat heterogene oplossingen van meerdere leveranciers kunnen worden geïntegreerd, zonder daarmee als Belastingdienst grote continuïteitsrisico's te nemen en hoge integratie- en onderhoudskosten te moeten accepteren. Deze laatste kosten ontstaan omdat bij iedere nieuwe versie van één van de onderdelen van de infrastructuur, het geheel steeds opnieuw moet worden getest om de risico's aanvaardbaar te houden.
3. De infrastructuur vormt het fundament waarop de verschillende systemen (applicaties) draaien. Dit fundament kan niet zonder gevolgen voor de applicaties worden ingewisseld voor een ander fundament van een andere leverancier. Het inregelen van een nieuwe infrastructuur onder bestaande applicaties kost veel geld en tijd, omdat het geheel van infrastructuur en applicaties opnieuw moet worden getest en ingeregeld. Dit klemt te meer daar de huidige automatisering bij de Belastingdienst in de loop der tijd een lappendeken van applicaties en koppelingen is geworden, reden waarom besloten is tot een vergaande complexiteitsreductie. Eerst zullen de zaken intern op orde moeten worden gebracht, alvorens tot uitbesteding kan worden overgegaan.
4. Eenmaal in het verleden gemaakte architectuurkeuzes in de automatisering zijn in sterke mate bepalend voor de te gebruiken software en het onderhoud daarvan. Dit geldt uiteraard ook voor de Belastingdienst. De keuzes voor de producten van IBM zijn in lijn met de door de Belastingdienst gemaakte architectuurkeuzes, zoals met betrekking tot de toegangspoort voor burgers naar de Belastingdienst, de interne communicatie binnen de Belastingdienst en de besturing van het ontwikkelproces. Het gebruik van alternatieve producten zou het loslaten van enkele architectuurstandaarden en –concepten betekenen. IBM heeft in het verleden laten zien de problemen van technologische integratie voor de Belastingdienst op te lossen en noodzakelijke vernieuwing steeds tijdig te implementeren

5. De processen binnen de Belastingdienst zullen in de toekomst zodanig worden ingericht dat de mogelijkheid bestaat tot uitbesteding. Door de ont koppeling van gegevens, die gebruikt worden voor meerdere doeleinden (zoals belastingheffing of toekenning van toeslagen) enerzijds en de onderscheidene behandelssystemen (voor Inkomstenbelasting, Vennootschapsbelasting of Toeslagen) anderzijds, wordt het mogelijk marktoplossingen aan te schaffen voor de noodzakelijke voorzieningen. Uitgangspunt zal zijn dat generieke bedrijfsfuncties door de markt kunnen worden geleverd.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën,

Mr. drs. J.C. de Jager